

**MATERIJAL UZ TOČKU 1.
DNEVNOG REDA**

**Donošenje Odluke o osnivanju
Lokalne akcijske grupe - LAG**

Temeljem članka 23. Statuta Grada Čakovca (Sl. gl. Grada Čakovca 09/09), Gradsko vijeće Grada Čakovca je na svojoj ___ sjednici, održanoj _____ 2012., donijelo sljedeću

ODLUKU

Članak 1.

Grad Čakovec osnovati će Lokalnu akcijsku grupu (LAG).

Članak 2.

Ovlašćuje se gradonačelnik Grada Čakovca poduzimati sve radnje potrebne za osnivanje LAG-a.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u Službenom glasniku Grada Čakovca.

KLASA: 021-05/12-01/133
URBROJ:2109/2-02-12-05
Čakovec, _____ 2012.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA
Gordan Vrbanec, ing. el., v.r.

Obrazloženje

LEADER – skraćenica francuske riječi Liasion Entre Actions de Developpement de l' Economie Rurale - „Veze među aktivnostima za razvoj gospodarstva u ruralnom području“, inicijativa je Europske unije koja se počela razvijati 90-ih godina. LEADER pristup je mehanizam provedbe mjera politike ruralnog razvoja Europske unije, a temelji se na realizaciji lokalnih razvojnih strategija kojima upravljaju lokalne akcijske grupe. Ovaj se pristup temelji na održivom ruralnom razvoju, koji uzima u obzir ekološke, društvene i gospodarske aspekte razvoja ruralnog područja, on povezuje javni, gospodarski i civilni sektor koji imaju zajedničke ciljeve i prioritete, metodom mobilizacije i prijenosa ruralnog razvoja u njihove lokalne zajednice. Područje, u ovom pristupu, podrazumijeva geografski homogenu cjelinu koja dijeli neka zajednička obilježja poput socijalne povezanosti, osjećaja zajedničkog identiteta, zajedničke povijesti, te zajedničkih potreba i očekivanja.

LEADER se razlikuje od ostalih politika ruralnog razvoja jer nam pokazuje *KAKO* djelovati, a ne *ŠTO* bi trebalo napraviti.

LEADER se temelji na sedam osnovnih načela koja služe kao putokaz lokalnom razvoju, uzimajući u obzir osobitosti ruralnog područja na kojem je osnovan i koje pokriva:

1. *Održivi ruralni razvoj* - temelji se na očuvanju i uravnoteženom razvoju okolišnog, društvenog i gospodarskog kapitala
2. *Pristup temeljen na osobitostima područja* - svako ruralno područje ima svoja obilježja, potencijale, posebnosti i prepoznatljivost – na njima treba graditi planiranje budućnosti.
3. *Pristup odozdo prema gore* – široko uključivanje svih raspoloživih snaga u lokalnim zajednicama doprinijet će kvalitetnom razvoju bogatstvom ideja i mogućih rješenja
4. *Uspostavljanje lokalnih partnerstva* - usitnjene inicijative često su unaprijed osuđene na propast, pogotovo u malim sredinama, jer im nedostaje snaga, uvjerljivost i povjerenje zajednice; stoga povezivanje, uspostavljanje partnerstva i razvoj kulture suradnje imaju presudnu važnost. LEADER-ova originalna ideja je stvaranje lokalnih javno-privatnih partnerstva u obliku lokalnih akcijskih grupa - LAG-ova.
5. *Inovativnost* - tradicija je svakako temelj održivog ruralnog razvoja, ali su inovacije nužne kako bi se tradicionalne vrijednosti predstavile na nov i tržišno konkurentan način.

Integralan i višesektorski pristup - sektorska podijeljenost čest je uzrok problemima u razvoju. Međusektorsko povezivanje kao i povezivanje lokalnih, regionalnih i nacionalnih institucija, osobito je važno u ostvarivanju održivog ruralnog razvoja.

6. *Umrežavanje* - povezivanje, učenje na primjerima dobre prakse, prijenos i razmjena znanja i iskustva od posebne su važnosti u provedbi LEADER-a, jer se na taj način od pojedinačnih raznolikih slučajeva stvara zajedničko tkanje razvoja europskih ruralnih sredina te pruža uzajamna pomoć i potpora.
7. *Suradnja* – je korak dalje od umrežavanja, prema pokretanju i provedbi zajedničkih projekata dva ili više LAG-ova unutar zemlje, regije i/ili Europske unije.

Lokalna akcijska grupa (LAG) je javno-privatno partnerstvo predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora određenog ruralnog područja koje povezuju zajedničke značajke kao:

- zajednička tradicija
- lokalni identitet
- osjećaj pripadnosti
- potrebe i očekivanja

Implementacija EU politika nameće potrebu ustroja LAG-ova, kao osnove za provedbu LEADER načela kojima se može povećati apsorpcijski kapacitet ruralnih područja za korištenje sredstava iz IPARD fonda EU.

Članovima LAG- a, olakšava se pristup EU fondovima kroz zajedničke projekte njihovih lokalnih zajednica. Također, članovi LAG- a ostvarivati će dodatne bodove prilikom prijave projekata za sufinanciranje i financiranje iz EU fondova čime se povećavaju mogućnosti za ostvarivanjem potpore.

LAG predstavlja tijelo koje donosi strategiju lokalnog razvoja i snosi odgovornost za provedbu iste.

Kriteriji za osnivanje LAG-a:

- pravni oblik LAG-a je Udruga registrirana sukladno Zakonu o udrugama (NN 88/01 i 11/02)
- osnivači LAG-a su JLS (jedinice lokalne samouprave – gradovi i općine te naselja tj. mjesni odbori)
- LAG obuhvaća jasno definirano i zemljopisno kontinuirano područje te stanovnike jednog ili više naselja, unutar dvije ili više jedinica lokalne samouprave (općina, grad),
- zemljopisni kontinuitet područja se ostvaruje tako da jedinice lokalne samouprave tj. naselja moraju imati međusobno direktni kontakt bilo kopnom, morem ili vodom
- članovi LAG- a su pripadnici javnog gospodarskog i civilnog sektora, te stanovnici naselja (član može biti svaka poslovno sposobna fizička i pravna osoba sukladno Zakonu o udrugama)
- sjedište LAG-a se nalazi unutar područja koje obuhvaća LAG
- minimalni broj stanovnika u LAG- 5.000, a najveći broj 150.000 stanovnika
- prihvatljivi su gradovi s najviše 25.000 stanovnika
- jedno naselje može pripadati isključivo jednom LAG-u
- u upravljačkoj strukturi LAG-a sudjeluju: predstavnici gospodarskog i civilnog sektora s najmanje 50 %, predstavnici izvršnog ili upravnog tijela jedinica lokalne samouprave s najmanje 20 %, žene s najmanje 30 %, najmanje 1 osoba od 29 do 50 godina i 1 osoba preko 50 godina
- članovi upravljačke strukture LAG-a moraju imati prebivalište i/ili biti registrirani i/ili imati registriranu podružnicu unutar područja LAG-a
- upravitelj/voditelj LAG-a ne mora biti član LAG-a i ne mora imati prebivalište unutar područja koje obuhvaća LAG; mora imati završenu višu ili visoku školu
- LAG mora imati izrađenu LRS (Lokalnu razvojnu strategiju) koja mora biti u suglasju s IPARD programom i postojećim razvojnim dokumentima.

LAG:

- Priprema i promiče lokani razvojni plan/strategiju te odgovara ne njenu provedbu
- „animira“ odnosno pokreće razvoj u svojoj zajednici, u koji uključuje i marginalne skupine
- koristi širi pogled u procjeni lokalnih resursa i promiče otvorenost prema novim idejama – nitko ne treba biti isključen
- uspostavlja veze i njeguje dijalog – vertikalno i horizontalno
- daje podršku pokretačima projekata, nadzire provedbu i provodi procjenu uspješnosti, odnosno upravlja na prilagodljiv način
- raspolaže financijskim sredstvima

U RH je trenutno ukupan broj LAG-ova 33, a ukupan broj lokalnih partnerstva (inicijativa) je 10. LAG-ovi su osnovani na području svih županija, osim Međimurske županije. Dakle, Međimurska županija je jedina županija u RH koja nema osnovan niti jedan LAG.

Svi LAG-ovi koji su do sada osnovani, osnovani su kao udruge, međutim do sada nije bilo pravnog okvira za osnivanje i djelovanje LAG-ova. Konačno je ove godine (NN 53/12) i službeno objavljen Pravilnik o provedbi mjere 202 – „Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja“ unutar IPARD programa. Svi do sada osnovani LAG-ovi te svi budući koje će se osnivati, morati će svoje osnivačke akte te poslovanje i djelovanje uskladiti sa navedenim Pravilnikom.

Također, do danas u RH nije raspisan ni jedan natječaj iz IPARD programa namijenjen isključivo za LAG-ove. Do sada osnovani LAG-ovi, kao udruge, mogli su svoje projekte prijavljivati na ostale programe i natječaje, bilo nacionalne bilo programe EU.

Koraci koji slijede na nacionalnoj razini su slijedeći:

- nacionalna akreditacija (mjere 202 u sklopu IPARD programa i predstojećeg natječaja)
- prijenos ovlasti od strane EK
- objava natječaja za odabir LAG-ova
- odabir i sufinanciranje LAG-ova

Operativni program koji će biti namijenjen isključivo za LAG-ove je IPARD program koji se provodi kroz tri Prioriteta i nekoliko Mjera, a Mjera 202 – „Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja“ unutar IPARD programa je mjera namijenjena isključivo LAG-ovima putem koje isti mogu dobiti sredstava za financiranje rada LAG-a i za projekte koji dolaze s područja LAG-a.

Raspisivanje prvog natječaja iz Mjere 202 najavljeno je i očekuje se na jesen ove godine. Natječaj će se raspisati i provoditi prema navedenom Pravilniku (NN 53/12). Natječaj će objaviti i provoditi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD Agencija), Ministarstvo poljoprivrede. Nakon prijave na natječaj te nakon završene administrativne obrade i kontrole prijave i ocjene LRS, IPARD Agencija donosi Odluku o odabiru LAG-a/Odluku o odbijanju, a LAG-ovi odabrani za sufinanciranje moraju dostaviti Agenciju Godišnji plan aktivnosti i LAG kojem je taj plan odobren, potpisati će sa IPARD agencijom ugovorni sporazum koji obuhvaća tekuće neto troškove i provedbu specifičnih projekata.

Iz ovog prvog natječaja koji se očekuje jesenas, moći će se dobiti novčana sredstva potrebna uglavnom za operativno funkcioniranje i rad LAG-a, kao što su: izrada studija za područje LAG-a, usavršavanje i obrazovanje zaposlenika, volontera i članova LAG-a, animacija, izrada promidžbenih materijala, organizacija i sudjelovanje zaposlenika, članova i volontera na seminarima, radionicama, plaća upravitelja/voditelja LAG-a ili drugo osoblje, najam ureda i režijski izdaci, uredski materijal, nabava opreme i određene usluge (računalne, pravne, knjigovodstvene). Svi ovi troškovi sufinanciraju se u razdoblju od jedne godine (na temelju Godišnjeg plana aktivnosti), i to na način da LAG svaka tri mjeseca podnosi Agenciji Zahtjev za isplatu za izdatke koji su utrošeni i plaćeni u cijelosti u proteklom tromjesečnom razdoblju, a Agencija vrši povrat neto iznosa tih troškova.

Iz slijedećih natječaja moći će se sufinancirati i projekti LAG-a iz LRS.

Potaknuti činjenicom da u našoj županiji do sada nije osnovan ni jedan LAG i činjenicom da će uskoro biti raspisan dugoočekivani natječaj, na inicijativu REDEA-e oformljen je radni tim za osnivanje LAG-ova u našoj županiji. U radnom timu kao članovi sudjeluju predstavnici objiju razvojnih agencija (REDEA-e i ČARKA-e), predstavnici Županije (gđa. Pošta), predstavnik udruge ACT (Hrvoje Kovač koji ima praktična iskustva budući je sudjelovao u osnivanju LAG-a u susjednoj županiji), predstavnici privatnih konzultantskih tvrtki, predstavnik TZ Međimurske Županije i predstavnik Savjetodavne poljoprivredne službe. Napominjemo da članovi radnog tima posao osnivanja LAG-ova obavljaju *pro bono*, dakle bez ikakve naknade.

Nakon formiranja radnog tima, do sada su odrađene slijedeće aktivnosti:

- na kolegiju gradonačelnika i načelnika održanom 23. svibnja 2012. godine ukratko će prezentirana inicijativa osnivanja LAG-ova, podijeljeni su anketni upitnici za iskazivanje interesa za osnivanje LAG-ova
- predloženo je da se u Međimurju osnuju tri LAG-a (za gornje, za središnje i za donje Međimurje)
- održani su pojedinačni sastanci sa predstavnicima JLS-a kao osnivačima triju potencijalnih LAG-ova

- održane su radionice za predstavnike JLS-a te civilnog i gospodarskog sektora na kojima je detaljno prezentirana tematika LAG-a
- izrađen je prijedlog/nacrt teksta osnivačkog akta – Statuta i dan je na čitanje i komentiranje svim JLS-ima

Koraci koji slijede:

- osnivačka Skupština i usvajanje Statuta
- registracija LAG-a – udruge
- izrada LRS (Lokalne razvojne strategija) – strategiju će najvjerojatnije zajednički izraditi predstavnici JLS i članovi radnog tima
- prijava na natječaj

LAG funkcionira i djeluje kroz pravni oblik udruge. Kao i članstvo u svim drugim udrugama, tako su i osnivanje LAG-a, članstvo u LAG-u te rad i angažman, isključivo na dobrovoljnoj bazi.

Temeljni, ujedno i osnivački akt svake udruge, pa tako i LAG-a, je Statut. Izrađen je prijedlog/radni nacrt Statuta koji je dan svim JLS-ima. Statutom će biti definirano sjedište LAG-a, članstvo, organi i tijela, upravitelj/voditelj LAG-a, imovina, itd.

Skupština će biti najviše upravljačko tijelo u koje će svaka JLS dati po tri predstavnika: jedan iz redova djelatnika JLS-a, jedan iz gospodarskog sektora i jedan iz civilnog sektora. JLS sama odlučuje tko će biti ta tri predstavnika.

Kao i članstvo u svakoj drugoj udruzi, tako i članstvo u LAG-u povlači za sobom plaćanje mjesečne članarine. Odluku o visini članarine donose osnivači – JLS, Članarinu plaćaju osnivači (JLS) i svi ostali članovi. Osnivači plaćanjem članarine pokrivaju sva tri svoja predstavnika u Skupštini.

U početnoj fazi (inicijativa za osnivanje, animacija potencijalnih članova, izgradnja kapaciteta, analiza područja, osnivanje LAG-a) partnerstva tj. inicijative su orijentirani na volonterski rad. U fazi nakon osnivanja otvara se mogućnost za zapošljavanjem voditelja/upravitelja LAG-a i drugih zaposlenika koji bi vodili brigu o izradi i provedbi strategije, izradi i prijavi projekata i informiranju i edukaciji članova, a za što postoji mogućnost sufinanciranja od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja kroz IPARD program, LEADER, mjera 202.

Upravitelj/voditelj LAG-a biti će osoba zaposlena u udruzi na ugovor o radu, a odabir te osobe izvršiti će osnivači temeljem javnog natječaja.

Rad LAG financira se prvenstveno iz članarina i iz natječaja. Kao što je već i gore navedeno, mnogi troškovi (plaća upravitelja, ured, režije, razne usluge, itd.) moći će se, u neto iznosu, sufinancirati iz natječaja u sklopu Mjere 202 IPARD programa, dok će se sredstva prikupljena od članarina moći iskoristiti za druge potrebe.

Osnivanje i postojanje LAG-a donosi koristi i dobrobiti kako cijelom području koje obuhvaća jedan LAG, tako i svim stanovnicima i sektorima (gospodarskom i civilnom) tog područja. Ukoliko LAG nije formiran, dakle ako ne postoji, neće se moći prijavljivati na natječeaje iz Mjere 202 kao ni koristiti novčane potpore tog programa.

Također, svaki pojedinačni projekt (bio to projekt JLS-a, privatne pravne ili fizičke osobe, civilnog sektora) koji se prijavljuje na bilo koji natječaj iz programa EU, ukoliko dolazi s područja LAG-a, automatski dobiva dodatne bodove i time veću mogućnost da bude odabran za sufinanciranje.

Koliko će LAG biti uspješan u svom radu i projektima za koje će uspjeti dobiti sredstva, ovisiti će prvenstveno o dobro izrađenoj LRS, proaktivnosti samog LAG-a, uključivanju svih u izradu LRS i sam rad LAG-a te umješnosti i dobrom vođenju od strane upravitelja. Razvojne agencije i druge potporne institucije svakako će i nadalje biti pomoć LAG-u te će sudjelovati u pripremi projekata i njihovoj provedbi.

U konačnici, članstvo u LAG-u je dobrovoljnog karaktera, i svaka JLS sama odlučuje želi li biti dio tog tima.

Sukladno navedenom, predlažem Gradskom vijeću Grada Čakovca, donošenje predočene Odluke.

GRADONAČELNIK
Branko Šalamon, v.r.